

Akt nr:
R-E1a-0003

AU\$R-E1a-0003

Sedan Kongl. majst genom nådigt Beslut den 5 Juli 1843, såsom understöd för tillvägagångandet af Sjö-
Långens Sänkning och undanröjande af Skofstens-
afrensningar, enligt det af Högkonstnärsmästern
Direktören Trebinger den 6. maj 1843. reviderade
Förslaget N:o 4, samt Kongl. majst i nåder
fastställt, så väl, afseende i Postnads Förslaget
om arbetsplaner, med deraf åtföljande plan
och profil skärter, i nåder beviljat ett Lån
af Sjö Tusen Sjuhundra [7,700] Riksdaler
Banco, samt utan återbetalningsskyldighet,
till samma ändamål anslaget Sjö Tusende
[6000] Riksdaler Banco, såsom, till hjälp af
Slipens Ständens, för utbottommande af de tillägnade
renderstöd gifna förskrifter, undertecknad, enligt
bilagde vidimerade afskrift af de för företaget
verkställighet den 19. februari 1842. upprättade
Prälats Regler, beviljades valde Direction för
dessa arbeten utförande med styrelsen för allmänna
väg och vattenbyggnader i Kongl. majstas Kronans
wagnar afslutat såjande Contract, såsom
undertecknad Direction & Intersjuntens wagnar
åtagit sig förbinda sig

§. 1.

Att arbetet skall af oss börjas år 1844 och full-
bordas inom 1846 år slut, och afslutningens
af Sjö Långens g. verkställas för en, sedan
sammanlagd af Sjö Östen blifvit verkställd
och länat genom länslän näst fullbordad och
färdig för afslutad vatten, drifver af gån

§ 2.

att Intersjuntens af oss om ett bidrag till
arbetet i samma mån och till följande med
Stats anslaget

§ 3.

Att i det beviljade lån understödet Sjö
önders Sjö Tusende [7,700] Riksdaler Banco, för till-
vägagångande af Sjö Långens sänkning och de
Skofstens afrensningar sänka markens befriande
från afrensningar, skall efter fem år förslapp,
sedan marken blifvit af Stat rentat utbetalt,
anslappas 5. procent af primitiv kapitaltillsatzen,

3. procceds ranta först berättad i det
samma svenska beviset återstående kapital, och det afseende
utgår, såsom afbetalning, intas dess hela kapital,
med ranta, således blifvit till fullt betalt -

4 §.

Att till detta arbete, skall af Dictionens skrivare
användas förswarslösa och sysselsatta personer

5 §.

att arbetet skall af Inträffentend och tillhörig
fullbordas, enligt afseende nämnd af Kongl. Majt
i Nåd. fastställdt Skattnads förslag, arbetsplan,
och charta på sätt bilagd afskrift af de bygge samt
nämnda utvisar, såsom att Kunne af Stata prästerna
måga ytterligare bidra.

6 §.

att på så väl detta kontrakt, som på återbetalningen
af sin underlöst, med de så stadga ranta,
och sådana sätter, som af Kongl. Majt Kunne
i Nåd. godkänna.

7 §.

att den af Kongl. Majt fastställd arbetsplan,
skall, så samt af Kongl. Majt respektive derom ej
anmälare, i Nåd. förändring medgifva, afseende
såljas med det afseende att, i annat fall Kongl.
Majt må äga inställa all vidare utbetalning
af Stata medel, samt utse fördring, såsom redan
deraf blifvit uppburet att på en gång eller
successive betalas in inom den tid Kongl. Majt
Kunne i Nåd. bestämma -

Det yttermera visso är här af Kongl. Majt respektive
sattade som skedd i Öfverstad den 17 Augusti
1743.

H. J. Sponberg
ordförande ut Diction

W. Nordenskiöld

Semuel Andersson

Peter Jansson

Ej utgående för underlöst och annan underlöst
på en gång när utgående.

Ch. Jansson
högste inkassör

G. Ränge
högste inkassör

R-E 1a-0003

aff. 1843

R

*0003

År 1843 till Mars månad företogs sig underkännad Första Landtmätaren till följande Konungens Befallningshafvandes uti Skaraborgs Län ~~den~~ ~~8~~ ~~ext~~ ~~ext~~ innevarande år utfärdade förordnande, afvägning och undersökning mellan Sjöen Långens och Teda ön i och för nämnda Sjöes sankning och de omkring Kräftån liggande sankta ångars befriande från den wattenmjuka hvaraf de äro besvärade samt för detta ändamål uppgöra Käftnadsförslag.

Afvägningen tog sin början vid Kräftåns utlopp från Sjöen Längen och fortattes, utmed nämnda å. Som i öfversta Kriökar under en jämn döring, slingrar sig genom djupa och på flera ställen nästan bottenlösa ångar, ned till dess utlopp i Tidan som befars ligga 9,8 fot under Sjöen Långens Wattenyta.

Med betraktande af de öfversvämningar, som dels Sjöen Längen genom dess flygande för Kringliggande hemmans ångar förorsakar, dels de olägenheter som Kräftåns floden tillflyktadur de Kring den samma liggande sankta ångar och mäsomarker, har man icke förmått under sig vinna det öföftade ändamålet, Sjöen Långens sankning och förkommandet af Kräftåns flygande öfver sine brädder, endast derigenom att Kräftån upprämpas. Wattendragets slingrande lopp hinderar Wattenets hastiga afförande, dess ränsning till ärfordrigt djup ^{och höjning} ~~ware~~ förinad med en större Käftnad än den som erfordras för att leda watten på en ny väg, och då vid undersökning det gamla wattendraget är dels öfverväst med undebufftar, dels fylt med lägor och uppsamling af dy, samt utan fast botten, så skulle ett sådant företag på intet sätt motsvara hvarken ändamålet eller Käftnaden, då man har skäl befara att den, snart ång skulle fylles, och under Sjöens ränsnings arbetet, en ganska stor svårighet skulle uppstå genom den wattenmassa, som acedrig under arbetet kunde uteslängas, hvartil man icke kan undgå att lägga den stora olägenhet, som alltså skulle drabba Kringliggande jordägare derigenom att

denna

Denna å utgör Socken gräns och genom dess rättade
 Vattenlopp genom Kiöernes afskäring, dels ägobyte jor-
 ägare emellan borde ske och der sådant ej med förnöden-
 hetsen för ägarna genom de nya afskäringarne blefvo nöd-
 kade att till sine afskärme ägar hälla försäkrade broar
 hvilkas anläggning och underhåll skulle leda till en dyggare
 Rättad än hvad afskäringen i marken kunde ersätta.
 Af dessa förenade skäl har man ansett lämpligast att wat-
 tenmassan föres genom en ny ledning i det läge som plan-
 kartan utvisar och denna föreslagna vattenled afser hvil-
 ken en Profil Karta jemte beskrifning är upprättad efter
 sin början vid Tiden och punkten O wester om Kräfte-
 bros utlopp, hvarst afvigningen tog sin början och fort-
 går vidare öfver Knutstorp och Botstena ängar till
 nedre Kräftebro N:o 20 och derifrån genom Låstads ängar
 och derinom liggande hult och Torfmasjar, förbi Dahlbo-
 ren upp till Sjön Långan vid punkten N:o 81. -

Af den upprättade profil kartan synes Sjön Långans
 höjd öfver Tiden & nämligen 9,84 fot och har man antagit
 Canalens botten vid N:o 0 hära blifva belägen 6 fot un-
 der Tidans nuvarande vattennöta, (som kommer genom
 sprängning vid Kottholmen att sänkas) samt med en lut-
 ning af $3\frac{1}{2}$ tum på hvarje tusende aln. - I öfrigt skal-
 lesa dimensioner blifva 6 fot bottenbredd och sidanäggar-
 nes lutning med fot på fot. - För ändamålet sinnande
 är nödwardigt att såväl öfver som nedre Kräftebro ombygges
 och utvidgas att på afsehlige ställen fördämningar göres till
 vattnets undanhållande under gräfningen och att träningar
 Vandringar, pumpar och wattenkaffar under arbetet i
 Kanalen användes. - Någon sprängning kommer efter
 de undersökningar som äro gjorda, sannolikt ej ifråga utan an-
 tager man att Kanalen hafwedsakligast kommer att gå
 genom mops och Leijard med undantag vid Dahlborea
 mellan b och c der större stenar förekomma som uter
 än skola upptagas - i anledning hief är nedanstående

Kostrads Förslag No 1 upprättat, (sedan den blifvande
Kanalens Kubik innehåll blifvit wisst) öfver sjön Långens
jämkning och de omkring Kräftan liggande sanda markens
befriande från wattenöfversvämningar i förbind med bäddad.
från Sjön Långens till Kottbodmen en längd af 2 3/4 mil och
1/2 mil nära marieded. —

Hid No 0 är Sections area = 72 □ fot

derifrån till No 1. hvar Sections area är = 76 □ fot utgör längden 100 af 29,600 Kubik fot.

do	1	do	= 107	do	do	36,600	do
do	2	do	= 107	do	do	42,800	do
do	3	do	= 104	do	do	42,800	do
do	4	do	= 107	do	do	42,200	do
do	5	do	= 118	do	do	45,000	do
do	6	do	= 121	do	do	47,800	do
do	7	do	= 116	do	do	47,400	do
do	8	do	= 106	do	do	44,400	do
do	9	do	= 109	do	do	43,000	do
do	10	do	= 102	do	do	42,200	do
do	11	do	= 113	do	do	43,000	do
do	12	do	= 128	do	do	48,200	do
do	13	do	= 112	do	do	48,000	do
do	14	do	= 100	do	do	42,400	do
do	15	do	= 104	do	do	40,800	do
do	16	do	= 98	do	do	40,400	do
do	17	do	= 126	do	do	44,800	do
do	18	do	= 115	do	do	48,200	do
do	19	do	= 134	do	do	49,800	do

Uppgrävning och Väning på 20. 21. och 22. 100 af längd med midel Sections area af

178 □ fot

118,400.

derifrån till No 22 hvar Sections area är 135 □ fot utgör längden 200 af =

do	23	do	= 132	do	do	53,400	do
do	24	do	= 141	do	do	54,600	do
do	25	do	= 136	do	do	55,400	do
do	26	do	= 146	do	do	56,400	do
do	27	do	= 140	do	do	57,200	do
do	28	do	= 149	do	do	57,800	do
do	29	do	= 149	do	do	59,500	do
do	30	do	= 152	do	do	60,200	do
do	31	do	= 153	do	do	61,000	do
do	32	do	= 157	do	do	62,000	do
do	33	do	= 161	do	do	63,600	do
do	34	do	= 160	do	do	64,200	do
do	35	do	= 164	do	do	64,800	do
do	36	do	= 162	do	do	65,200	do
do	37	do	= 172	do	do	66,800	do
do	38	do	= 176	do	do	69,600	do

derifrån till No 39 hvar Sectionens area är = 184 $\square$ fot enligt längden i M af = 72,000 kubik fot					
do	40	do	208	do	78,400
do	41	do	216	do	84,800
do	42	do	206	do	84,400
do	43	do	207	do	82,600
do	44	do	199	do	81,200
do	45	do	197	do	79,200
do	46	do	197	do	78,000
do	47	do	189	do	66,400
do	48	do	220	do	71,800
do	49	do	234	do	90,800
do	50	do	241	do	95,000
do	51	do	237	do	95,600
do	52	do	247	do	96,800
do	53	do	245	do	98,400
do	54	do	246	do	94,200
do	55	do	215	do	88,200
do	56	do	184	do	79,800
do	57	do	189	do	74,600
do	58	do	177	do	73,200
do	59	do	169	do	69,200
do	60	do	146	do	63,000
do	61	do	167	do	62,600
do	62	do	187	do	70,800
do	63	do	165	do	70,400
do	64	do	160	do	65,000
do	65	do	192	do	66,600
do	66	do	142	do	57,000
do	67	do	169	do	62,200
do	68	do	158	do	55,400
do	69	do	180	do	67,600
do	70	do	156	do	67,200
do	71	do	157	do	62,600
do	72	do	156	do	62,600
do	73	do	172	do	65,800
do	74	do	142	do	63,200
do	75	do	174	do	63,400
do	76	do	148	do	64,400
do	77	do	164	do	62,400
do	78	do	141	do	61,000
do	79	do	142	do	56,800
do	80	do	143	do	58,200
do	81	do	160	do	43,120

Summa 5,008,920 kubik fot
eller 23 46 $\frac{2}{3}$ Kubik famnar.

Vid betraktande af dyss Kanalen kommer att på hvilket betydligt ökar arbetet, och jordens transporterande till sjöarne påven, der den ej skadar ängmarken anses en Kubik famn ej kunna uppgjafas under 2de dagverken hvarigenom på 23 46 $\frac{2}{3}$ famnar, 46,934 $\frac{4}{9}$ dagverken komma att åtgå, och då dagverket efter ordens pris ej

Kan uppkallas till mindre än 22¹ De gör för 40 934³/₄
dagverken 21511-29.7

Vid Dahlboren mellan Lög. Tot 6 är än ut mar-
ken deromkring fjärd med Bullerston, vid hvilket
källe måhända frängning ifrån kommer ifråga - emil-
tan dess punkter är 15 alnar långt och då än här
endast har 2 fots djup men bör upräknas till ett
djup af 10 fot och 40 fots bredd i degen så blifver Ru-
tik innehållt med en medel sections area af 176 $\square$ fot,
40³/₄ samman och som på hvarje samman 10¹/₂ de dag-
verken beräknas, kommer härpå att användas 444³/₄ dags
verken å 22¹

203. 32.10

Nedre Kräftebro vid N: 20, som måsta ombyggas

100-.-

Öfre Kräftebro som måsta ombyggas

100-.-

Till materialier och arbete, afvägningar tillign af
arbetet samt dess genomdrifvande beräknas 25 pro-
cent af 21915-15-7

5478-29.10

Summa De Tot - 27394-76

Kan för arbetets utförande v. och för färdning af Sjön
Längan och Kräfteans i sammanheng dermed blifvande
räkning.

Som detta arbetes effect är beroende af Tida åns be-
stämde färdning, och derigenom ifrån mycket underlättas,
så anser man detta arbete bör föregå. - Enligt hvad man
känner, har den Entrepreneur som åtagit sig detta arbete
förbundit sig hafva det samma fullbordat till hösten 1844,
men all antydning är att förmodas att det tidigare hinner
fullbordas.

De Kräfteansförslaget N: 1 följes, det enda hvarigenom det
paräknade ändamålet kan vinnas, så anser man arbetet
bör indelas på följande sätt.

Arbetet tager sin början vid punkten N: 0 vester om
Kräfteans utlopp i Tiden, 1844 i juli månad, hvarefter

arbetet detta är forceras så, att aflappes grafven blir
färdig till Kräftebro på en längd af 4000 alnar med en
gräfnings quantitet af 4570² Kubik famnar, enligt Rätt
nedsfärslaget
här till kommer ombyggningen af Kräftebro — 4189-24.4.
100

Summal — 4289-24.4.

följande året 1845 fortsättes arbetet till sections punkten
No. 66 på en sträcka af 9200 alnar med gräfnings quantitet
af 14610² Kubik famnar som i arbets Räkneutgård 13392-32.1
och fullbordas arbetet år 1846 på de återstående 2940
alnarm jemte ombyggningen af äfve Kräftebro med
en gräfnings quantitet af 4286² Kubik famnar 3929-24.4
Stenbatter mellan C och E — 207-32.10
äfve Kräftebro — 100-... 4233-7.2

Utom hvad sålunda erfordras, 1te året, för afslutningar Bange
Rä 4239-29.4 behöfves hela det påräknade beloppet för
materialiers inköp m.m. hvarigenom uppkommer följande
fördelning af Räknesummor

år 1844 — 9768-16.7.
år 1845 — 13392-32.1
år 1846 — 4233-7.2

Summal 27394-7.6.

Da det är nödigt vid utsläppningen af vattnet ur sjön Län-
gen, iakttaga den försigtighet att hvarken utskärning i den
nya kanalen eller flodiga översvämningar nedanför
dessa utlopp i tiden äro att befara, så är nödvändigt
anlägga en Kajdam på behörigt djup i Sjön Län-
gen och förse densamma med botten beklor hvarigenom
vattnet småningsom kan insläppas.

Kostnads Förslag.

Öfver räkning af Kräfte ån med hufvudsaklig ledning af Öfver Director Hagströms afgifne förslag och med hänsigt till den af honom beräknade vinst af detta arbetes utförande, att derigenom befria de kring Kräfteån liggande sankta mader från långsammas öfversvämningar af, hast och vär tmande vattenflöden. — Hagströmska förslaget upptager ingen annan ny grävning än den, som erfordras för vattendragets rättade lopp — men, genom den uppställning, som nu skett mellan nedre Kräftebro till Kräftans utlopp i Tidan är nu nödvändigt att denna del nygrävas, då den gamla vattenvägen blifvit nästan stängd genom uppställning af wass, och och andre med floden uppkastade impedimenter, och desutom den låga gräsvallen till öfver blifvit genombruten af otaliga wattenuskärningar, alla med förloppet djupa att utsläppa det öfver- svämnande flodvattnet — gräsvallen är öfver af denna anstän- dighet af vata angripen och ofruktbar, af hvilket skäl ny graf- ning blifvit föreslagen från Tidan till nedre Kräftebro, med en dimension "vid Tidan af 4 fot djup, 10 fot bredd i botten med däckning med däckning af sidobräddarne med fat på fot och bottenens lutning till 4, 8 tum på hvar 1000te alns längd. — Nedre Kräftebro måste äfven ombyggas, liksom den äfven så att desse lämna 10 alnars bredt och fritt wattenlopp. Från nedre Kräftebro till Tjerdabäck vid punkten (a) är nöd- vändigt att de många krokarna ån, genom sitt slingrande lopp bildas, afklarar, äfven som upprensning af dy och mud- der samt ^{vid} buskar, hvarmed ån är öfvervärd, måste verkställas. Från Tjerdabäck till Dahlboren vid Punkt (b) förkommer äfven nödvändigheten af wattenloppets rättning genom nygrävning, och räkning af gamla wattenloppet blifver här förenat med en vida större kostnad, då den ej blott är öfvervärd med starka och vidlyftiga wide buskar, utan äfven fylld med förvänta lagor och fördämningar efter fördom anlagde fyllan. — Ån läper till denna punkt, genom en mofmark, ofta af lös beskaffenhet, som betydligt försvårar dy mofornes uppmuddring och beräk- ning af arbetets bestånd, då den ännu närmast liggande gräsvall är af vata hårdt angripen. —

Från Dahlboren punkt (b) till punkten (c) är ån uppgrundad genom stenbullen och nu blott 2 fot djup, arbetet blifver här förenat

med

med betydlig höfnaad, äfven med afseende på den kringliggande markens låga bestämningshöjd, som synes vara anledningen till floden masfornes infyllande uti åen för att derigenom göra åen här möjlig att passera för åförgång till Røja sidan. Från punkt 10 till floden Längen 10/1 vidtager åter lös massa, samt blifver nödvändigt att göra kräftebro, som nu är påträng, att utsläppas flodvattnet, hvilket visar sig deraf, att vattnet ofta öfverflödar landsvägen, hett och hållet ombygges så att dess öppning i dagen mellan brokaren blifver minst 20 alnar och då kräfte åens nuvarande dimensioner, så väl till bredd som djuplek, nästan på hvarje Samns längd warer, har man inte kunnat speciellt upptaga dessa förändringar till beräkning af en bestämd höfnaad, utan endast anmärkt det, som bevisligt ökar eller minskar höfnaden emellan de särskilade anmärkta punkterna. Men är sections arian för den antagne ränning, som möjligen kan bestämmas antagen till 36 Quadrats fot sedan detta anmärkt blifvit följer härvid

Fördelning till höfnaad för arbetets verkställighet.

Från sidan till nedre kräftebro, nygräfnings af 4000 Alnars längd, med en medel sections area af 114 Quadrats fot, utgör att uppgripas 4332 Kubik Sammar maffjord å 14 1/2 Sammen ————— 3870 — 8 —

Ombyggnad af Nedre Kräftebro ————— 100 —

Från nedre Kräftebro till Tjerdabæk Lett a 300 Alnars längd att nygräfnas, med en medel sections area af 153 Quadrats fot gör 485 Sammar att nygräfnas å 4 1/2 ————— 389 — 23

Ränning af gamla vattenloppet från nedre Kräftebro till Tjerdabæk Lett a 1545 Alnar med uppränning af cirka 348 Cub. Sammar å 10 1/2 Sammen per Sammen ————— 348 —

Från Lett. a till C vid Dahlborum nygräfnings af 3527 Alnars längd med medel sections area 150 Quadrats fot gör 4914 Cub. sammar å 4 1/2 ————— 4504 — 24

645 Alnars längd att ränna, som föranleder till uppmuddring af 2071 1/2 Cub. sammar dy och maffjord, widst rötter och lägor å 1 3/4 1/2 ————— 2071 — 24

Från punkten b till C vid Dahlborum 45 alnar

Transport 9690 — 12 —

längd, där den nu blott har 2 fots djup, men
 arean bör waras 143 Quadrat fot men är nu
 blott 54 Quadrat fot, blifver 21 Sammar Cub. Fm
 att undanröjda, och torde öfren möjligen fön
 - sprängning komma ifråga

21 Cub Sammar a 5 Rod 16¹/₂ Bec Samman _____ 118

Från punkten C till punkten d, 383 alnar att up-
 -gräfas med medel sections area 15¹/₂ blifver

492 Cub. sammar att uppgräfas a 544 5 _____ 451

Upprättning af 785 alnars längd på samma station
 af 261 Cub. sammar a 1 Rod Bec _____ 261

Ny brobyggad vid öfr Kräftebo lika med den
 vid nedre _____ 100

Till materialier och verktyg, afsäkringar och
 tillfyn öfver arbetet samt dess genomdrifvande
 25 procent af 1225¹/₂ 46. _____ 1831 7 9

Summa Rod Bec _____ 15259 33

Da sålunda enligt Directionens uppdrag detta förslag blif-
 vit uppgjort, efter bästa öfvertygelse, till lägsta pris, kan
 jag icke undgå att uttrycka min öfigt om det resultat,
 som af föreslagna arbetet kan vara att wänta - wisferli-
 gen blifver den öfversämning, hwaraf den kring Kräfteån
 liggande jord nu lider, mera hastigt öfvergående, och i följd
 deraf kunna de, kring Kräfteån liggande sankta mader, med
 mera lätthet bäjas, men så länge anledningen till öfersäm-
 ningen ej är, till sin grund häfven, kan något förmäntligt
 resultat ej winnas. -

Öfver Lången måste jänkias och detta åtminstone så mycket
 att den wäks och haft intröffande flod, ej menligt in-
 verkar på dess låga ständer, och denna jänkning bör
 aldrig beräknas mindre än åtminstone 3 alnar, såvida
 de nedanför liggande trakterne kring Kräfteån ej
 skau vid flodtiden sjättas under watten - Genom
 detta sista förslag N:o 2 kan jänkning ej beräknas
 öfver 1¹/₄ aln, och denna vattenhöjd alltid ökas, i möten
 af mer eller mindre blifvande flöden - Följden deraf
 är, att ingen mark kan beräknas såsom egentlig jord-
 vinst

viest och hvad som ännu vänn är; den omvärande sankta och
vattenstränkt jorden, kan icke genom detta företag försättas till
oddelbart skick. — Då kostnaden synes ganska betydlig, men
färdmaknen efter mitt omdöme ej motväras denna dyra upp-
offring, kan jag icke annat än afstycka förslaget efter N:o 2, och
deremot på det ifrigaste tjuftyrka förslaget enligt Förslaget N:o 1.
Med jämförelsen emellan summorna synes klart när man
äfsen granskar följden, huru iförvrigande det första är. —
Sjön Långens färdning, med ett utlopp af den föreslagna
dimensionen och 10 fots djup nedfätter dess wattenyta 14 Aln
under dess medel wattenhöjd, och härigenom winnes en betydlig
jord, som nu betäcker med watten, men blifwer bödig ång,
och då sjön Långens stränder äro långt grundade blifwer den-
na jordviest af viest. — Den nya wattenledningens raka lapp,
~~afföler watten hastigare och den gamla wattenledningen,~~
med den bestämde flaska ledningen bedraget ju äfsen till
öfverflödswattens flöjdsamma aflägsnande, om, efter färdnin-
gen, en högt ovanlig flod skulle inträffa. Wattenledningens
djup förwisjar att bälled oftwifelaktigt blifwer att påräkna
från sjön Längen till Rottholmen, hvarigenom en 2 1/4 mils
färd och backig landsväg för transporter undwikes, och om,
uti en aflägsen framtid Tidaän skulle färdas mera än
hvad nu bekant är 1 Aln, så kan likwäl bälleden bibo-
hållas, endast genom anbringande af en sluss vid Krafteäns
utlopp. — Tidan gör, från Krafteäns utlopp i den samma
till Rottholmen intet färd, utan löper lugn och inne-
hafwer på intet ställe mindre än 6 till 14 Alnars djup.
Alla kring Krafteän liggande omvärande sankta ångar,
blifwa odeltbare, och ihuru aflägne desse skördar än synas,
så blifwa de dock snart att påräkna, och 2882 Jordland
förwandlade från madångar till odeltbar jord. —
För förslaget N:o 2 kan, efter nu warande författning föga direct
underflöd påräknas af staten, då deremot arbetet, utfört efter
Förslaget N:o 1. blifwer för communicationen innom denna del
af landet, af största viest. — Genom denna öppnas affätt-
ning för ortens, nu yf särdeles wienstgiffwande Krafteäns brott,
och gammelskuggen, samt de ymniga tjugångar af den
till flotten, samt byggnaads ornamenter och tefterverk så
tyonliga färdsten. — hvilken nu transporteras swär landsväg,
och hvarigenom dess bearbetning knappt lönar mådan. —

De
E

De uti orten warande Ahlsinbruk, samt Segelbruk skulle
äfen, genom lättad transport kunna påräkna lifligare
afsättning och ökad tillverkning, och den till fädan mängd
uti Billings berget befintlige brännbara schiffer äfen
blifva afsättlig och ny Råda till inkomst och arbetsförtjinst,
derigenom öppnas. Utom den winst således, som till fram-
tiden, de kring vattendragen liggande jordägare af företaget
komma att draga, så beredes genom den lättade trans-
porten otaliga utvägar till arbete och förtjinst för de
inhyses personer, hvaraf förre Troms allmänningen Bil-
lingen och Klyftamon nu äro inkräktade, och hvars
arbetskraft, af brott på tillfälle till förtjinst, nu domnar
under lättja, förledande till laster och brott, och fluteligen
belästande staten, ökar desse antalet af den mängd för-
svarslöse, hvaraf arbetsinrättningar och häkten redan
öfverflöda. — Jag vägar således, då Directionen på-
kallat mitt inddöm, yttra det oförstämt, att endast arbetets
utförande efter förslaget N:o 1. leder till verklig nytta för
staten och det samhälle frågan rör, och jag vägar
lika bestämt förklara att så arbeten kunna med
någon sannolikhet påräkna att det underkast som af
staten kan lemnas, och detta så mycket mera, som
jordägarna genom företaget fört måtte vidkännas en
stör uppköpfung genom det directa bidrag de lemna
till arbetets utförande, och sedan den ännu större förtjinst,
som drabbar dem, genom minskade skördar på dess svaga
och magra ångar, hvilka likväl för närvarande lemna
den enda hö tillgång hvarmed jordbruket uppehålls —
och om än denna tid af minskad hö tillgång, är öfver-
gående, och i en framtid med wisshet lemnas mäng-
dubblade skördar, så inträffar detta likväl icke för än
den, från watten befriade marken kunnit sätta sig, och
de forana Kärrewäternas af naturen blifwit utbytta
mot ädlare gräs slag — eller och sedan odling företätt —
och denna kan icke ske utan ökat förlags Capital och
ökad förlägenhet. — Desse ommänskade omständig-
heter i förening med den lättade communicationen, kan
ge oss ökat hopp om statens mellankommande hjälp,
och jag har, vid de alternativa Förslagens uppgörande,

ansett

ansett mig pliktlig att anföra alla de omständigheter, som ver-
kat till min öfvertygelse att tilltyrka antagandet af För-
slaget N:o 1.

Stockhems den 5 maj 1843.

R. Friberger

Utdrag ur protokollet hållet inför menigheten
i Lästads By den 19. Februari 1842 för öfver
läggande om Sjön Långens Sänkning samt
än Prästens öfverwämmingar

1^{ne} Öfver af af utlida Direction lufftände af 7 1/2 Sjw
Lodemetet hufvudt innom eiget skälja en Ordförande
uppgjorde mer beställigt uten af Prästens uppgörande
från Sjön Långens till dess inlopp uti tiden
och Skan Kraften än uppgöras till en lund af minst
16 fot och till ett djup af 8. fot uti botten samt
från alla möjliga hindernis som kunna mer
eller mindre fördröja beaktats hastiga aflopps
öfver som beaktas loppet där så nödigt pröfvas Skan
genom nygräfnings rättas

2de Öfver Directionens vidtagande åtgärder för an-
luta mer beställigt, för uti lund anföras och
för det ingen af af må gifvas anledning att genom
missförstånd eller missförstånd och deraf följande
Bättrings lund uti uti det gode användnings
winande Skan det äliga Directionen att genom
underdanig ansökan hos Kong. Maj:ts säka fast-
ställas af denna förordning för det den orublad må
sända till öfver efter rättas

3de Öfver Directionen afgående Skrifvelsen om anslag af
allmänna medel eller andra ärenden af wijk Skola
af Ordföranden och Directionen under skrifvas

Sända

icke förut Directionen uppdragit dess ardförande, att uti
speciella fallt afgående Skrifvelsen ö Directionens vägg
när undertecknas. Directionen anses fullsuten då Ard
föranden och fyra Ledamöters närvaro.

10° Genom Aktieaktens för allmänna väg och Uattens
lyggnader, Skall Directionen söka att erhålla förord-
nande för en Skicklig person som Skall leda
arkitektens verkställighet.

11° Skall möjligen så till arkitektens bedrifvande kunna
erhållas, så förbinda vi oss gemensamt att
hän Saker till derför ingå ämsvridig proprie för
lindeln, såvida sånt blifver af den beskaflen-
het att det löper med 4. eller högst 4½ procent
ränta och med förord rättighet att sånt för årligen
ammorteras med så stort belopp som den för linie
avordrade räntan understiger 6 procent.

12° För penning belopp, som för andemålt belifven
disponibelt Skall uti Directionens namn insättas
uti Örebro Privat Bankens afdelning uti Mari-
astad. med hvid kas uppe och afskrifning räkning
Skall föras.

13° Till Ledamöters uti Directionen utvaldes Herr Cam-
marer Rådets Schönherm Löjtnant jö Norden-
stedt Herr Baron et Lakewood för Listas. Krono

Beslutning

man Höcker. Samuel Andersson i Mellareda, Anders
Jönsson uti Dahlören för Jemmeröda, Petter Jönsson
Jone uti Bäja - och såsom suppleanter utvaldes
Herr Pastor Särnblads, Anders Jönsson uti Låsta
och Jonas Larsson från Skrudde.

Örättigens utdragit Höcker

Wijerhoffen
Sjunde -

Enten suppleant.
Edvin Sköldt
Protokoll, förändrad

Utdrag af Protokoll hållet inför intressen-
fenterne etc förtaget af Frim Långens Särte-
ning och förskommende af Präst ans af
Swämingar. i Lästads den 4. August 1843.

Närvarande

Den utvalde Directionens Ledamöter nämnhjens
Ordförande Commers Råd och Riddaren

C. J. Schönkron

Frihem Adelsk. Stenwood, på Statensborg
Ljörvald J. & Nordinfeldt

Krona Rysallingsonens Församling

Samuel Andersson etc. Muddala

Peter Jönsson etc. Bäja

Anders Jönsson i Dahlborn

och alla intressenterne, bekörigen kallade genom ut-
färdade Kuogörsked inkom de församlingar hvar och
intressenterne äro leunda.

§ 1.

Nytt nytt förtags af Direction sedan den Barons
Stenwood anmält att han ville uti Directionen
aftrada och blif heml Patron Grönwall wald
att i hans ställe intrada

= = = = =

§ 2

Ordföranden etc Directionen heml Commers Råd
och Riddaren Schönkron utdrags att de af
Directionen utgifne för händelser som derför
af meningheten, utfärdade Barges för-
händelser

3

hinderne till bekörig art afurhemna för såväl
län understöddt som anslaget till kammaren
Enligt uppdrag
Edm. Lindqvist
Protokollskriver

Rättligen utnämnd Styrelse

E. Meynertsen
Sugrån

År 1847 den 23 October förelag sig underaktade Fjörde Landtmäklare
med biträde af Herr Leutnanten C. Stigge samt Herr Leutnanten
och vice Commisjons Landtmäklaren C. G. Giller, att till följande af Kongl.
Majest. Befallningshafvandes den 19. julkens Septembris meddelade förmanande
afsyna den mellan Sjön Längen och Tiden-ån upptagna Canal, uti
Kadets Hörs af Skaraborgs Län.

Såsom denna förättning blifvit i Ordens Stycker kungörd, ^{samt uti hemmanet Sallören,}
af Länsmännen uti den för Canal-arbets bedrivande tillägte Direction, Herr Leutnant
J. A. Nordenfjeldt. Herr Löjtnanten J. Grönvall, Herr Krone Sammannen W. J. Tjefver,
Samuel Andersson i Skelldala, Anders Svensson i Sallören, Petter Jönsson i Bjä, och
Anders Jönsson i Lästad.

Åf Jordägare voro närvarande Herr Commers Råd, Commendoren och Riksrådet B. H.
Santesson, Herr Commers Råd Commendoren och Riksrådet C. P. Schenker, Lenn Magnusson
i Grönjarsen Timmersdala, Svante Andersson i Träbyarsen och Lars Jönsson i Mäns Öfby.
Tiavak samt Gustaf Andersson i Stensås.

Herr Krone Sammannen et. H. Lundqvist inföll sig för att till följande af Kongl. Majest.
Befallningshafvandes den 11. dennes meddelade förordnande deltaga i förättningen.

Efter förut tagen samman af Kongl. Majest. Nådiga Högskolans till Styrelsen för skommens
Wägs- och Vattenbyggnader af den 5. juli 1843. samt det upprättade koftnas förslaget med derför
handläggas som angä ärendet, började Synemännen sin förättning på det ställe der Canalen
utgår från Sjön Längen, förut om hemmanet Sallören, der genom afväjning uttröskes att
sjön ~~med till~~ vattenytan blifvit jämt 2. fot 3. 2. toan, samt att vattendruset i Canalen var
^{2 fot 7. toan} 2. fot 7. toan, så att dess botten ligger 11. fot 0. 3. toan under sjöns förut medel- vattenyta.
Såsom förut Högskolans förutade Synemännen på Ekor, för att närmare kunna se Canals
botten och undersöka dess botten, kommo jenare mättes på afskilda ställen genom under-
sökning af vattnets djup, oss belämnas vara i en jämn flutning från Längen till utloppet
i Tiden. Sjelfva Canalen hade för öfrigt till hela dess längd de Dimensioner som det
i Nåd. gillade koftnasförslaget och profils-riktningarne upptaga.

Så Synemännen således kunna lämna det vittnes, att detta Canal-arbete till alla dess delar
är utförd med den största omsorg och i den fullkomligaste enlighet med gifne föreskrifter.

Komma Lynemännen ej undgå att anmärka, att den förut vattendränkta marken omkring
 Stråfven nu var fullkomligt torr, att betydliga delar deraf, som förut innehållt mycket
 stamgräs, dels redan äro under Ölsins, och dels Olads, så att Örrendeterna af Randshöfvinge
 höfvellet Catrineberg Herra Sjöperssonen Grönvall inrevarande höft besatt omkring
 10. Tummeland förut vattendränkt mark med Ry, som visade sig särskild frukt; hvaran de
 förmodligen följder af Canalgrävningen dels redan visat sig oss dels med säkerhet komma
 förut. Lön Långens främre äro och till anseende visat ökade, och lofvad att
 blija fruktbare. —

Med Lyneförvaltningens början uppläste Herra Commerce Rådet m. m. Lantstämman det av-
 föränd som under N:o 1. är härjemt bifogat; och ehuru Lynemännen ej hafva egenlig
 besättning med de ämnena som deruti innehållas, så kunna de dock tillstyrka de förslagen
 som deruti innehållas, såsom anmärkningarna i afseende på Canals framtidigt bestånd.
 Herra Expeditionens Herra Sjögren Friberg inlemnade anförandet N:o 2. för att bifogas
 Protokollat. —

Luttilijon fastade Herra Lieutenant Nordenfeldt Lynemännens uppmärksamhet på det
 förhållande, som de fullt kunna vittnata, att mellan Nornas Stråfven och Tidau ligger nu
 varande vattengången i Canalen lägre än bottnen af Stråfven, så att den senare nu mera
 icke kan öfversvamma kringliggande mark. —

Utlare förkom ej. Ut Loppa

C. Friberg
 1te Lantstämman
 i Nornas Stråfven.

Carl Sjögren.
 1st Lieutenant
 vid Herra Gatten
 i Nornas Stråfven.

A. Gillner.
 Lieut. vid Nornas
 Nornas Regiment.
 Commisjun Lantstämman

John Exemplant of detta contract
undertaken at New York on 19th
February 1844